

03980200159037
RPW/8143/2019 P
2019-03-22

Rada Superwizji Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

Lp. dz. KSTU.RSPU 9/w19

Kraków, 20.03.2019

Do Komisji
Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

PETYCJA

Wniosek o wprowadzenie zmian w ustawie z dn. 26.10 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi regulujących proces kształcenia i zdobywania uprawnień zawodowych w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień oraz instruktora terapii uzależnień

Wniosek stanowi poparcie dla szczegółowych propozycji zgłoszonych we wniosku P9-06/19 przez Krajową Radę Związków i Stowarzyszeń Abstynenckich „Krajowa Rada”

Szanowna Komisjo,
Szanowni Państwo- Senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej.

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień zwraca się z wnioskiem o pilne wprowadzenie zmian w **ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**. Popieramy propozycję zgłoszoną we wniosku numer P9-06/19 złożonym 18.02.2019 w Senacie RP przez Krajową Radę Związków i Stowarzyszeń Abstynenckich „Krajowa Rada”, którą jako eksperci w dziedzinie leczenia uzależnień- popieramy.

Podkreślamy, w interesie ochrony całego systemu leczenia i pacjentów- osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, że konieczna jest nowelizacja tej ustawy, **poprzez niezwłoczne wprowadzenie zapisów dotyczących kształcenia i zdobywania uprawnień zawodowych w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień oraz instruktora terapii uzależnień.**

Uzasadnienie.

System kształcenia specjalistów prowadzących terapię osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz wymagania stawiane podmiotom prowadzącym szkolenia, regulowane były dotychczas Rozporządzeniem Ministra Zdrowia, zaś nadzorowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA). W/w Rozporządzenie obowiązywało do 31.12.2018 roku.

PTBU

System szkolenia na
ścieżce PARPA

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

prezentuje wysoki poziom zarówno merytoryczny jak i organizacyjny, osoby przygotowywane do zawodu w czasie szkolenia teoretycznego odbywają szkolenia praktyczne (praca z pacjentami pod nadzorem specjalistów i superwizorów.) Obecnie Minister Zdrowia, motywując brakiem uregulowań prawnych szkoleń przygotowujących do pracy z pacjentami uzależnionymi od alkoholu i rodzinami osób uzależnionych, podjął decyzję o włączeniu ścieżki kształcenia PARPA do ścieżki Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN) szkolącego terapeutów do pracy z osobami uzależnionymi od narkotyków. Programy szkoleń, wymagania stawiane przyszłym specjalistom kształconym w nurcie PARPA i KBPN **znacząco różnią się**, np. KBPN nie wymaga na egzaminie wykazania się umiejętnością psychoterapii członków rodzin osób uzależnionych, egzamin praktyczny w PARPA obejmuje opisanie i obronę dwu przypadków - osoby uzależnionej i członka rodziny (osoby współuzależnionej). Podkreślamy, że art. 22.3 i art. 23.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości nakłada na placówki leczenia uzależnień obowiązek prowadzenia terapii rodzin osób uzależnionych od alkoholu.

Uregulowanie prawne szkoleń w nurcie PARPA wymaga wprowadzenia uzupełnień do ustawy o wychowaniu w trzeźwości, (popieramy konkretne propozycje zmian zaproponowane we wniosku P9-06/19), w przeciwnym wypadku grozi nam załamanie dotychczasowego systemu leczenia osób uzależnionych od alkoholu i ich bliskich w Polsce.

Uwagi prawne:

1. W praktyce terapii uzależnień, zgodnie z zapisami stanowionego przez państwo prawa, wykształciły się **de facto** dwa zawody – terapeuty uzależnienia od narkotyków i terapeuty uzależnienia od alkoholu.
2. Podsumowanie stanu faktycznego, w kontekście obecnej sytuacji prawnej wskazuje, iż:
 - *ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* potwierdziła wcześniejszą, ustawową regulację zawodu terapeuty uzależnienia od narkotyków, określając go jednocześnie mianem "specjalista psychoterapii uzależnień". Zawód ten istnieje, ma swoją specyfikę i system uzyskiwania uprawnień. Jednocześnie dodać należy, że nowela ta zmieniła określenie regulowanego ustawowo zawodu, gdyż wcześniej, na mocy *ustawy z 29 lipca 2006r. o przeciwdziałaniu narkomanii*, określany on był mianem „specjalisty terapii uzależnień.
 - *ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* nie zawiera żadnych regulacji co do kwalifikacji

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

zawodowych terapeutów leczących uzależnienie od alkoholu. Jednak istniejący de facto zawód terapeuty uzależnienia od alkoholu był uregulowany rozporządzeniem do ustawy i określany mianem „specjalisty psychoterapii uzależnień”. Było to niekonstytucyjne, ponieważ tak szeroki zakres regulacji rozporządzenia stanowił przekroczenie zakresu delegacji ustawowej, która mówi tylko, że minister ma określić kwalifikacje personelu (a nie sposób ich uzyskiwania).

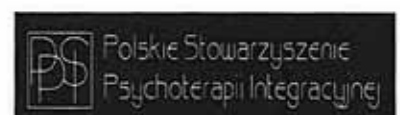
- *ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stworzyła zatem sytuację, w której dwa różne zawody mają tę samą nazwę i regulowane są dwoma aktami prawnymi różnego rzędu (jeden mocą ustawy z 29 lipca 2006r. o przeciwdziałaniu narkomanii, drugi mocą rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi)*

W odniesieniu do skutków praktycznych powodowanych proponowanymi obecnie zapisami prawnymi podkreślić należy, że zmiana rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi w ten sposób, że terapeuci uzależnienia od alkoholu zostaną w nim zdefiniowani jako specjaliści psychoterapii uzależnień (czyli jako terapeuci uzależnienia od narkotyków) jest merytorycznie błędna. Terapeuci uzależnienia od narkotyków i terapeuci uzależnienia od alkoholu mieli bowiem dotychczas **różne ścieżki kształcenia i różne kwalifikacje**, ze względu na odmienną specyfikę obu grup pacjentów (patrz: różnice w programach ramowych). Projekt rozporządzenia de facto likwiduje terapeutów uzależnienia od alkoholu jako odrębny zawód (regulowany rozporządzeniem) i stanowi, że od tej pory leczeniem alkoholizmu będą się zajmowali terapeuci uzależnienia od narkotyków. Spowoduje to spadek jakości usług i będzie miało negatywne skutki społeczne.

Zwrócić także należy uwagę na przesłanki wskazujące na niekonstytucyjność projektowanych przez MZ rozporządzeń:

- niezależnie od powyższego, projektowane rozporządzenie będzie niekonstytucyjne, jego wydanie będzie bowiem również oznaczało niezastosowanie się do wytycznych dotyczących treści rozporządzenia.

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

- zgodnie z art. 92 ust. 1 zd. 2 Konstytucji, „Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu”.
- wytyczne, zgodnie z § 66 *Zasad Techniki Prawodawczej*, są wskazówkami wyznaczającymi treść rozporządzenia lub sposób ukształtowania jego treści. W wytycznych można wskazać w szczególności:
 - 1) wymagania, jakim mają odpowiadać rozwiązania przyjęte w rozporządzeniu;
 - 2) cele, jakie mają zostać osiągnięte przez rozporządzenie;
 - 3) okoliczności, jakie należy uwzględnić, tworząc rozporządzenie.
- zgodnie z utrwalonym orzecznictwem TK, wytyczne mogą być rekonstruowane z treści całej ustawy, a przepis upoważniający do wydania aktu podustawowego, nie może przekazywać do unormowania aktem wykonawczym spraw niewyjaśnionych lub nasuwających trudności przy opracowaniu ustawy (*por. wyrok TK z dnia 26 czerwca 2001 r., U 6/00*)
- nie ulega wątpliwości, że całokształt przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazuje, iż osobami wchodzącymi w skład personelu podmiotów wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego powinny być osoby mające kwalifikacje, pozwalające na prowadzenie skutecznej terapii uzależnienia od alkoholu oraz członków rodzin. Osoby określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej jako specjaliści psychoterapii uzależnień nie są takimi osobami. Nie mają potrzebnych kwalifikacji, ponieważ system kształcenia i certyfikowania zawarty w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii jest nieadekwatny do potrzeb leczenia osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
- wskazanie w rozporządzeniu, że to oni stanowią mają personel podmiotów wykonujących działalność w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu będzie przekroczeniem zakresu delegacji ustawowej, tak samo jak byłoby nim wskazanie, że personel ten stanowią mają przedstawiciele jakiegokolwiek innego zawodu. Zakres delegacji ustawowej art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nie przewiduje dowolności ministra w określaniu kwalifikacji personelu. Minister ma obowiązek określić te kwalifikacje w sposób adekwatny do celów jakie mają zostać osiągnięte uwzględniając okoliczności wynikające z ustawy. Celem jaki ma zostać osiągnięty, jest stworzenie warunków do skutecznego leczenia alkoholizmu, a w tym leczenia członków rodzin (osób współuzależnionych i z

PTBU

PS
Polskie Stowarzyszenie
Psychoterapii Integracyjnej

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

syndromem DDA), do czego zobowiązuje art.22 ust.1 tejże.

W tej sytuacji, właściwym rozwiązaniem będzie wprowadzenie do ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi regulacji zawodu terapeuty uzależnienia od alkoholu, opartego na dotychczasowych doświadczeniach i dotychczasowym systemie szkoleń i certyfikowania (zawartym do tej pory w rozporządzeniu do ustawy) Do czasu aż to nastąpi konieczne jest rozwiązanie przejściowe, polegające na wydaniu nowego rozporządzenia do ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które nie zmieni jednakże zasad szkoleń i certyfikowania, a jedynie zmieni nazwę zawodu terapeuty uzależnienia od alkoholu tak aby usunąć kolizję nazewnictwa z tym, które zawarte jest w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ten sposób utrzymana zostanie odrębność obydwu zawodów, konieczna dla zachowania odpowiedniego poziomu leczenia oraz rzetelnego przygotowania integracji obu ścieżek szkolenia i potwierdzania kwalifikacji.

Zwracamy się do Państwa Komisji- Senatorów RP z prośbą o pomoc w krytycznej sytuacji i załączamy szczegółowe materiały.

Oświadczenie.

Wyrażam zgodę na opublikowanie na stronie internetowej powyższej petycji wraz z podaniem mojego imienia i nazwiska

Z wyrazami szacunku, w imieniu Rady Superwizorów Psychoterapii Uzależnień.

Dorota Reguła
Jacek Telesfor Kasprzak
Sławomir Grab
Iwona Kołodziejczyk
Grażyna Rychlicka- Schirmer
Bożena Maciek-Haścito
Zofia Sobolewska- Mellibruda
Rajmund Janowski

Agnieszka Litwa- Janowska
Przewodnicząca RSPU

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

Szanowni Państwo,

Przedstawiamy negatywne skutki rozporządzeń Ministra Zdrowia, które zmierzają do nieuprawnionego ujednoczenia oddzielnych i różnych od siebie ścieżek certyfikacji. w zakresie psychoterapii uzależnienia od alkoholu oraz członków rodzin (PARPA) i w zakresie terapii uzależnienia od narkotyków (KBdsPN)

Dotyczy:

1. Projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie funkcjonowania podmiotów leczniczych sprawujących opiekę nad uzależnionymi od alkoholu, który wszedł w życie od stycznia 2019.
Oraz:
2. Projektu rozporządzenie MZ w sprawie szkolenia w dziedzinie uzależnień.
3. Projektu rozporządzenia MZ w sprawie rozporządzenia zmieniającego rozporządzenia w sprawie określania trybu składania ofert, kryteriów i ich oceny oraz terminów postępowania konkursowego w sprawie wyboru programu specjalistycznego szkolenia w dziedzinie uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Uwagi ogólne:

Przygotowywane przez Ministerstwo Zdrowia zmiany z początku nie uwzględniały ścieżki eksperckiej, nie oszacowano kosztów wprowadzania rozporządzeń, a nawet niezgodnie z rzeczywistością te konsekwencje zostały w uzasadnieniach przedstawione lub zbagatelizowane. Świadczy to o nierzetelnym podejściu do planowanych zmian i niedopuszczalnym potraktowaniu szczególnie ważnego społecznie tematu jakim jest leczenie uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

Zwracamy uwagę na następujące konsekwencje:

- **Poważne zawężenie zakresu programowego, obowiązującego realizatorów szkoleń i osoby szkolące się** (obowiązujący aktualnie na ścieżce PARPA program jest szerszy, niż realizowany w KBdsPN i obejmuje m.in. psychoterapię współuzależnienia

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

oraz pracę z ofiarami i sprawcami przemocy. Aktualnie proponowany program nie zawiera tych elementów, a odnoszą się one do znacznego odsetka pacjentów, do leczenia których zobowiązuje ustawodawstwo (UWT art.22.1)

- **obniżenie waloru ewaluacyjnego egzaminu certyfikacyjnego i samego certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień**

m.in. uzyskanie certyfikatu na ścieżce PARPA wiąże się z większymi wymaganiami, trzeba opisać i omówić na egzaminie pracę terapeutyczną z dwoma pacjentami: uzależnionym i współuzależnionym, w ścieżce KBdsPN jest to tylko jedna praca, z uzależnionym - dodać należy w tym miejscu, że zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zobowiązują nas do udzielania świadczeń osobom współuzależnionym, absolwent nie będzie przygotowany do zadań jakie ma wykonywać w naszych placówkach

- **obniżenie kompetencji merytorycznej komisji egzaminacyjnych w przebiegu egzaminu certyfikacyjnego dla specjalistów psychoterapii uzależnień, czyli procedury potwierdzania kompetencji**

aktualnie, w tzw. ścieżce alkoholowej, komisja egzaminacyjna składa się wyłącznie z akredytowanych przez PARPA specjalistów, czyli jest ciałem merytorycznym. W ścieżce KBdsPN, oraz w proponowanych rozporządzeniach 2/3 komisji mają stanowić urzędnicy, nie mający kompetencji do oceny pracy terapeutycznej zdających, wydający certyfikaty.

- **naruszenie praw nabytych superwizorów wpisanych na listę uprawnionych do prowadzenia szkoleniowej superwizji klinicznej w ścieżce PARPA**

superwizja to jeden z etapów szkolenia psychoterapeutów uzależnień, realizować ją mogą - po spełnieniu określonych przez państwo warunków - osoby wpisane na listę uprawnionych do przeprowadzania superwizji klinicznej PARPA, tzw. superwizorzy. Mają też swoje

PTBU

PS Polskie Stowarzyszenie
Psychoterapii Integracyjnej

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

zadania monitorowania i wspierania pracy w podmiotach leczniczych, czuwania nad profesjonalnym doborem metod, kompetentnym, zgodnym z etyką zawodową prowadzeniem psychoterapii. W myśl nowych zapisów osoby te stracą swoje uprawnienia w konsekwencji nowych uregulowań prawnych, mimo że bezpośrednio przepisy te nie odnoszą się do nich samych. Nienaruszone natomiast pozostają prawa superwizorów realizujących to zadanie z ramienia i wg wymagań KBdsPN Podporządkowując się dotychczasowym wymaganiom państwa - osoby wpisane na listę superwizorów uprawnionych do realizowania superwizji szkoleniowej PARPA uzyskały to prawo w oparciu o stosowne rozporządzenia i zapisy, określające również jego trwałość (w tym wypadku bezterminowość i brak konieczności spełniania kolejnych warunków)- utrata autorytetu tych osób, nieuprawnione oczekiwanie spełniania odmiennych warunków, grozi załamaniem aktualnie prowadzonych procesów superwizji szkoleniowych, w ośrodkach leczących uzależnionych od alkoholu i ich bliskich, zaowocuje obniżeniem jakości ich leczenia

- **narażeniem na straty przedsiębiorców realizujących na mocy nadanej przez PARPA akredytacji, ramowy program szkoleniowy dla terapeutów uzależnień** - dotyczy to:

- ✓ szkół psychoterapii uzależnień,
- ✓ ośrodków stażowych
- ✓ superwizorów,

tracą oni gwarantowane uprzednio akredytacją prawo do kontynuowania swojej działalności, z wyjątkiem realizowania tej jej części, która odnosi się do osób już będących w procesie certyfikacji. Tym samym planując - zgodnie z okresem obowiązywania udzielonej przez

PTBU

nasze

państwo akredytacji -

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

inwestycje, kontrakty z kadrą dydaktyczną, rekrutacje, rozwój zaplecza multimedialnego, rozwój serwisów internetowe, czy reklamę - zostały one narażone na konkretne straty finansowe. Zachwiano tu niewątpliwie konstytucyjną zasadę pewności prawa.

- problemy kadrowo-finansowe podmiotów leczniczych i poważne ryzyko utraty płynności możliwości realizacji świadczeń medycznych w ośrodkach terapii uzależnienia od alkoholu w związku z tworzonym konfliktem między tzw. koszykiem świadczeń NFZ, na podstawie którego zawarto pięcioletnie kontrakty, a skutkami proponowanych rozporządzeń nowe zapisy skutkują tym, że cała grupa terapeutów, stanowiąca ponad 3000 osób uprawniona z tytułu dotychczas obowiązującego Rozporządzenia M.Z z 2012 i koszyka świadczeń NFZ do realizowania świadczeń leczniczych w zakresie psychoterapii – *niepokoi się o swoje uprawnienia – są to specjaliści i instruktorzy psychoterapii uzależnień w trakcie procesu certyfikacji, którzy pracują z pacjentami na terenie całej Polski. Państwowy certyfikat traci swoją przewidywalność, poprzez nieprzemyślane i gwałtowne zmiany w systemie. Kolejne osoby, które będą chciały nabywać kwalifikacje w naszej ścieżce nie będą już miały takiej jak dotąd propozycji - szkolenia od 1.stycznia 2019 nie będą mogły być uruchamiane dla nowych zainteresowanych tą pracą osób. Nie ma planu na przyszłość w tej sprawie. Będą sytuacje odchodzenia z zawodu, rezygnacji z podnoszenia kwalifikacji, przerywanie szkoleń. W efekcie zmniejszy to dostępność leczenia i obniży skuteczności terapii pacjentów- co jest nieetyczne i zaowocuje nasileniem problemów alkoholowych i szkód społecznych oraz kosztów które poniesie z tego tytułu nasze państwo.*
- niedopuszczalnym jest przesunięcie dotychczasowych uprawnień Rady do spraw Akredytacji PARPA wyłącznie na Komisję konkursową, powoływaną przez dyrektora Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

Skład obu tych ciał aktualnie różni się zasadniczo pod względem kwalifikacji merytorycznych, szczególnie tych, które dotyczą kształcenia. W Radzie do spraw akredytacji PARPA zasiadają bowiem autorytety merytoryczne i naukowe.

- **obniżenie wartości ewaluacyjnej Komisji konkursowej,**

które w myśl nowych przepisów ma zajmować się zarówno rozstrzyganiem konkursów na realizację poszczególnych zadań Narodowego Programu Zdrowia i innych, jak również opiniowaniem ośrodków prowadzących szkolenie czy superwizorów. W tzw ścieżce PARPA określone kompetencje zostały podzielona na dwa organy: Komisje konkursową (rozstrzyganie konkursów na realizację zadań, w tym profilaktycznych) oraz Radę do spraw Akredytacji przy PARPA. Rada do spraw Akredytacji PARPA powoływana była spośród autorytetów merytorycznych i kadry naukowej różnych dyscyplin (psychoterapia, medycyna). Zasadnicza funkcja Rady, adekwatnie do kompetencji jej członków, koncentrowała się wokół opiniowania wartości merytorycznej programów szkoleniowych realizowanych przez poszczególne szkoły, wartości merytorycznej oferty ośrodków stażowych oraz kwalifikacji superwizorów. Taki podział kompetencji (ocena ofert konkursowych oraz opiniowanie programów szkoleniowych, oferty stażowej i kwalifikacji superwizorów) gwarantuje wyższy poziom obiektywności i nadzoru nad poszczególnymi obszarami, niż kumulowanie wszystkich tych zadań w kompetencjach li tylko w Komisji konkursowej powoływanej przez Dyrektora KBdsPN wg nieznanych kryteriów.

PTBU

Polskie Stowarzyszenie
Psychoterapii Integracyjnej

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

Działania które już podjęliśmy.

W krótkim czasie – zaledwie kilku tygodni nasze środowisko- Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień, nasze Autorytety, Rada ds. Akredytacji PARPA, Komisja Egzaminacyjna, Kierownicy WOTUiW, Kierownicy szkół, Ośrodków stażowych, Stowarzyszenia, Związki zawodowe, superwizorzy, media branżowe, terapeuci, podejmowało w trakcie ostatnich tygodni liczne i zdecydowane interwencje u Ministra Króla, Minister Szczurek- Żelazko. Jedną z inicjatyw była petycja, w której otrzymaliśmy duże wsparcie społeczne (ok 1500 osób):

https://www.petycjeonline.com/apel_o_podjcie_merytorycznej_dyskusji_uwzgldniajcej_stanowisko_psychoterapeutow_uzalenie_w_sprawie_funkcjonowania_podmiotow_leczniczych_sprawujcych_opiek_nad_uzalenionymi_od_alkoholu

Mamy poparcie m.in. Krajowego Konsultanta w dziedzinie psychiatrii, Polskiej Rady Psychoterapii, Business Centre Club, wsparcie ze strony mediów, dysponujemy opinią prawną dotyczącą niekonstytucyjności wyżej wymienionych rozporządzeń i planowanej w MZ zmiany.

Proszę zauważyć, że tylnymi drzwiami, już w sierpniu br. dwa różne dotąd zawody zostały „scalone” w niepraktykowany nigdzie sposób, tj. poprzez nieuprawnione uspojnienie tytułów uzyskiwanych w drodze **dwóch różnych ścieżek szkolenia**. Teraz pod pretekstem, że jest mało czasu, i prawdopodobnie z myślą, że nie zauważymy tych zmian (termin wywieszenia w RCL- tuż przed 1.11, krótki czas konsultacji społecznych do 12.11, błyskawiczny i niedopuszczalny dla tak poważnych zmian termin ich wprowadzenia 1.01.2019- to zaledwie dwa miesiące) zaproponowano rozporządzenia, które stanowią jak sądzimy, ciąg dalszy tego planu.

W listopadzie odbyły się na naszą prośbę dwa spotkania w ministerstwie, przy czym tylko w jednym wziął udział Minister Król, nie przyjmując naszej argumentacji, a nawet nie wysłuchując jej w pełni. W naszych rozmowach nie pojawił się żaden konkret na temat ustawy o zawodzie, o co prosiliśmy przez wiele ostatnich lat.

Mamy poważne powody, by przypuszczać, że przejęcie przez KBdsPN całego naszego systemu leczenia osób uzależnionych od

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

alkoholu i członków ich rodzin zaowocuje zredukowaniem świetnie funkcjonującego systemu lecznictwa i solidnego przygotowania do zawodu specjalisty psychoterapii uzależnień do systemu leczenia i szkolenia opracowanego na potrzeby osób uzależnionych od narkotyków. De facto oznacza to likwidację.

To co uzyskaliśmy, mimo naszych protestów i wyjaśnień oraz prób wejścia w dialog z MZ, to zaledwie wydłużenie o kilka dni konsultacji społecznych i zmiany w pierwszym rozporządzeniu, które dają pięć przejściowych lat na dokończenie przez PARPA procesów szkoleniowych z zachowaniem możliwości otrzymania tam certyfikatu.

Nie udało nam się ochronić zasadniczego- utrzymać wypracowane rozwiązania systemowe i ewentualnie myśleć jak to rozwijać, szukać wspólnych mianowników (RSPU nie obawia się podejmować takich tematów, wielokrotnie przedstawiała ministerstwu i w sejmie propozycje o charakterze rozwojowym). Minister Król mówi, że zmiany będą i że są nieuchronne. Twierdzi, że oczekuje od nas pilnej pracy nad „uspójnieniem programów szkoleniowych”.

Stanowczo protestujemy wobec formy w jakiej to się dzieje.

Ku naszemu oburzeniu praca nad dalszymi dwoma rozporządzeniami dokonuje się w wyłącznie **na bazie trybu i treści szkolenia w nurcie KBdSPN**, który:

MERYTORYCZNIE:

1.Ma zawężony i niewystarczający dla potrzeb nabywania umiejętności leczenia alkoholików i ich rodzin- sylabus – brak wielu istotnych w pracy psychoterapeutycznej w naszym obszarze zagadnień- nt. uzależnienia od alkoholu, współuzależnienia, syndromu

DDA, przemocy domowej, istotnych zagadnień dotyczących zaawansowanej psychoterapii uzależnienia. Oznacza to, że osoby z tym certyfikatem są nieprzygotowywane przez

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

szkolenie w tym zakresie lub wyłącznie marginalnie jest to wprowadzane. (w sposób oczywisty wynika to z faktu, że owo szkolenie powstało na historycznie innej od „alkoholowej ścieżki” bazie doświadczeń leczenia osób uzależnionych od narkotyków- społeczność terapeutyczna, stacjonarne długoterminowe ośrodki, redukcja szkód itp.).

2. **Ma zasadniczo mniejszą liczbę godzin o kilkaset mniej**, dodatkowo niedopuszczalny wg. nas tryb zwalniania z aż 200 godzin szkolenia, tj o niemal 1/3 całości w sytuacji gdy ktoś dwa lata pracuje z uzależnionymi od narkotyków. Pokazuje to zasadniczą merytoryczną różnicę na korzyść zawodu specjalisty psychoterapii uzależnień potwierdzanego certyfikatem PARPA uzyskiwanym po 800 godzinach procesu certyfikacji (w KBdsPN niemal o 200, a w przypadku zwolnienia prawie 400 godzin mniej!)

3. **Nie wymaga od terapeuty prowadzenia pacjenta przez cały okres trwania szkoły-** co stanowi poważne zastrzeżenie merytoryczne- nie jest możliwe uczenie się psychoterapii bez równoczesnego jej praktykowania pod nadzorem szkolących i wyznaczonych osób certyfikowanych w ośrodku. W szkoleniach z nurtu PARPA jest to warunkiem obligatoryjnym, na każdej sesji szkoleniowej już od I etapu diagnoza, kwalifikacja do leczenia, planowanie kierunków leczenia, dobór metod, zjawiska w relacji terapeutycznej, trudności pacjenta, terapeuty, zagadnienia etyczne są omawiane z prowadzącymi zajęcia i grupą, co umożliwia rozwój i doskonalenie warsztatu przyszłego specjalisty, czy instruktora.

4. **Brak prowadzenia i uczenia w trakcie szkolenia psychoterapii członków rodzin i pracy z systemem rodzinnym-** co jest absolutnie niezbędne biorąc pod uwagę, że

uzależnienie jest chorobą całego systemu rodzinnego, a **bliscy osób uzależnionych-**

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

osoby współuzależnione i z syndromem DDA potrzebują często nie tylko edukacji, ale przede wszystkim pracy terapeutycznej nad głębokimi szkodami psychicznymi wynikającymi z rodzinnych problemów. Jesteśmy do ich leczenia obligowani ustawą o wychowaniu w trzeźwości. Mamy zakontraktowane w NFZ świadczenia dla członków rodzin- co wymaga od ośrodków terapii uzależnień i współuzależnienia wysokich kompetencji w tym obszarze.

5. Nie ma wymagania prowadzenia w trakcie szkoły w KBdsPN osoby współuzależnionej/członka rodziny i - konsekwentnie- brak wymagania opisu takiego procesu terapii pacjenta i obrony podczas egzaminu. To wymaganie jest standardem od początku istnienia ścieżki kształcenia PARPA i daje solidne podstawy merytoryczne naszym absolwentom.

6. Za mało kształcenia z obszaru zagadnień dotyczących psychoterapii uzależnienia. Główne akcenty szkolenia w KBdsPN są położone na profilaktykę i rehabilitację (znowu wynika to ze specyfiki pacjenta). W kształceniu PARPA przygotowujemy naszych specjalistów do psychoterapii uzależnień w nurcie zintegrowanym (różne paradygmaty, skuteczna, czasem długoterminowa możliwość leczenia nie tylko objawowego w ramach bogatej oferty w poradniach, oddziałach dziennych, czy stacjonarnych). Bardzo wielu naszych pacjentów nie wymaga leczenia stacjonarnego, praca z nimi jest wysoce efektywna i owocna, ponieważ zarówno w poradni jak i w oddziałach dziennych mogą na bieżąco wprowadzać i utrzymywać zmiany uzyskane w ramach terapii w swoje życie.

7. Dodatkowo nie jest dla nas jasne czy jest uporządkowany tryb kwalifikowania do szkolenia w ścieżce KBdsPN neofitów, którzy jako warunek rozpoczęcia pracy zawodowej (a to umożliwiłoby uzyskanie statusu) powinni mieć ukończenie własnej terapii, a także

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

długoterminowo ugruntowaną zdolność do trzeźwego życia (ważne zarówno dla przyszłych pacjentów oraz BHP samego terapeuty). W kwalifikacjach do szkół akredytowanych przez PARA taki warunek jest stawiany osobom uzależnionym od alkoholu.

8. Zbyt krótki czas – w ustawie KBdsPN to tylko 4 lata- na przejście przez cały proces szkolenia i zdanie egzaminu- zawęży i ogranicza możliwość przygotowania terapeutów do samodzielnej pracy z pacjentami. Certyfikat ma gwarantować pacjentowi i płatnikowi odpowiednią jakość usługi. W PARPA **nasze ramy to 5 lat-** nie jest możliwe bez poważnej szkody dla procesu przygotowania do zawodu skrócenie tego- np. poprzez zagęszczenie, o przygotowaniu nie świadczy zintensyfikowanie np. poprzez dostarczenie większej ilości wiedzy. Zwiększenie ilości zajęć w krótszym czasie zaowocuje także utratą kolejnych sesji dla prowadzonych w tym okresie pacjentów. Komisja egzaminacyjna PARPA od kilku lat postuluje wydłużenie procesu szkoleniowego con. do 7 lat i zwiększenie liczby godzin szkoleniowych, a przede wszystkim superwizji ze względu na rozwój programów psychoterapii.

9. W ścieżce KBdsPN jest ograniczona możliwość wyboru ośrodka stażowego, czy superwizora – są oni w „pakiecie” zgłoszonym do konkursu przez dany podmiot- odbiera to możliwość odbywania stażu w interesującym uczestnika szkolenia miejscu, odbiera prawo do swobodnego wyboru superwizora. Ponadto wyszczególnione są i wskazane jako miejsca stażowe tylko placówki terapii od środków psychoaktywnych, w których odbycie stażu będzie mało pomocne dla osób szkolących się w nurcie PARPA. Tym samym zawęży możliwość wyboru.

10. Kwestionujemy ideę nadawania uprawnień zawodowych poprzez formułę konkursów jest to nieznaną nam praktyką sprzeczną z powszechnie przyjętą formą

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

przyznawania uprawnień zawodowych np. prawnikom, lekarzom, czy informatykom.

Komentarz.

Z merytorycznego punktu widzenia uważamy, że w przypadku zmian zasadne jest pracowanie w oparciu o istniejący bogaty zakres programu certyfikacyjnego PARPA, który powinien pozostać nienaruszony ze względu na jego jakość, a także jego uporządkowane i nie budzące wątpliwości ramy organizacyjno- formalne. W tym nurcie jest jasny rozdział między funkcją dyrektora PARPA a komisją egzaminacyjną, czytelne ramy nadawania akredytacji szkołom, ośrodkom stażowym.

Podkreślamy, że absolutnie nie widzimy powodów dla których ta zmiana miałaby być konieczna, a te, jak twierdzi ministerstwo -wyłącznie legislacyjne, są do usunięcia w sposób który nie zagrozi załamaniem systemu leczenia osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin w Polsce.

Zdecydowanie szanujemy dorobek i specyfikę leczenia i szkolenia w drugim- KBdsPN nurcie, dostrzegamy wspólne i cenne mianowniki, jednak nie wyrażamy zgody na zlikwidowanie naszego systemu i przyłączenie go w nieprzemyślany i szkodliwy sposób do odmiennego systemu jaki obecnie stanowi tamten nurt.

Podkreślamy, że:

- pacjentów zarejestrowanych w leczeniu w systemie terapii uzależnienia od alkoholu jest aktualnie **300 000**, zaś w systemie leczenia narkomanii 60 000,
- **87% wszystkich pacjentów to alkoholicy i ich rodziny**
- ośrodków leczących w systemie PARPA jest zarejestrowanych ok. **851**, zaś w systemie KBdsPN – 312
- w Narodowym Programie Zdrowie oba nurty traktowane są oddzielnie.

PTBU

Rada Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

30-836 Kraków ul. Jerzmanowskiego 40
tel. 12 359 30 18, tel.kom : 507 724 595, , fax 12 633 50 08
Credit Agricole o/Kraków 21 1940 1076 3085 1948 0013 0000

Zwracamy się z pilną prośbą o pomoc w zatrzymaniu tych zmian i interwencję u organów za to odpowiedzialnych i władnych by temu przeciwdziałać.

Nie zgadzamy się z likwidacją systemu leczenia uzależnienia od alkoholu i członków ich rodzin zaprojektowanymi przez MZ. Podkreślamy, że jest on bardziej rozwinięty i zaawansowany w swojej myśli merytorycznej i spełniający standardy powszechnie obowiązujące w innych dziedzinach psychoterapii.

Oczekujemy pilnych zmian w ustawie o wychowaniu w trzeźwości, w której należy wprowadzić zapisy dotyczące naszego zawodu i sposobu uzyskiwania kwalifikacji. Do tego czasu pomysłem przejściowym, który uszanuje naszą tożsamość może być nowe rozporządzenie MZ, które utrzyma do tego czasu naszą podmiotowość. Planowana integracja, o której mówi ministerstwo, wymaga intencji rozwojowych i zachowania podmiotowości oraz specyfiki przez obydwie nurty. Pospieszne i przepychane kolanem „zmiany” nieuchronnie narażają jeden z tych systemów leczenia i kształcenia na dekonstrukcję i dzieli nasze środowiska.

W imieniu Rady Superwizorów Psychoterapii Uzależnień

Dorota Reguła
Jacek Telesfor Kasprzak
Sławomir Grab
Iwona Kołodziejczyk
Grażyna Rychlicka- Schirmer
Bożena Maciek-Haścilo
Zofia Sobolewska- Mellibruda
Rajmund Janowski

Agnieszka Litwa-Janowska
Przewodnicząca RSPU

PTBU

PS
Polskie Stowarzyszenie
Psychoterapii Integracyjnej

**KOMISJA PRAW CZŁOWIEKA,
PRAWORZĄDNOŚCI I PETYCJI**